

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4 (2)

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA “AKT XIZMATLARI” TUSHUNCHASI VA ULARNING EKSPORT SALOHİYATI.....	14
Shermatov Sherzod Xotamovich RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	20
Amonov Mirzohid Tuymuratovich, Xodjayev Anvar Rasulovich TIJORAT BANKLARINING BYUDJET MABLAG’LARI HISOBIGA MOLİYALASHTIRILADIGAN LOYIHALARDAGI ISHTIROKINI KUCHAYTIRISH MEXANIZMLARI	26
Maxmudov Rahimjon Hamid o’g’li KORPORATIV BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO’NALISHLARI.....	33
Shakirova Gulbaxor Sharipdjanovna YASHIL IQTISODIYOTGA O’TISHDA XORIJIY Tajribalar tahlili va uni O’zbekiston sharoitida qo’llash imkoniyatlari	38
Ne’matova Mavsuma, Xolmamatov Diyorbek ВЛИЯНИЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННУЮ АКТИВНОСТЬ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	43
Буранова Лола Вахобовна ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМА КАК ФАКТОР ИНКЛЮЗИВНОГО И УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА: СТРУКТУРНЫЙ АНАЛИЗ И ПЕРСПЕКТИВЫ ТРАНСФОРМАЦИИ	54
Эшмуротов Дониёр Ихтиёр угли ZAMONAVIY MARKETING KONSEPSIYALARI ASOSIDA XIZMATLAR RAQOBATBARDOSHLIGINING USLUBIY JIHATLARI.....	60
Ostonaqulova Gulsaraxon Matyoqub qizi, Fayzullayeva Zamira Alijonovna XIZMAT KO’RSATISH KORXONALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA SERVIS XAVFSIZLIGI INDEKSI: SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA	64
Shodmanova Zubayda Ubaydullayevna QURILISH FAOLIYATI SOHALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING ILG’OR XORIJIY Tajribalari	
Xusanov Kamoliddin Xolmamat o’g’li INSON KAPITALI VA KADRLAR SALOHİYATINI BOSHQARISHNING NAZARIY KONSEPSIYALARI	73
Abdullo Sohibov O’ZBEKISTONDA URBANIZATSIYA JARAYONLARI JADALLASHUVI VA UNING HUDUDIIY XUSUSIYATLARI	84
Mamanazarov Oybek Shomurodovich KORXONALAR MOLİYAVIY HOLATINI MOLİYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI (MHXS) ASOSIDA BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	91
Xamidov Javoxir Shavkat o’g’li BIZNES JARAYONLARINI MONITORING QILISH TIZIMINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	95
Dadajonova Madina Ravshan qizi O’ZBEKISTON VA XORIJIY MAMLAKATLARDA BENEFITSIAR MULKDOR KONSEPSIYASINI QO’LLASHNING DOLZARB MASALALARI	100
Ochilov Farhod Malikovich O’ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O’TISHNING MAKROIQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH (GDP, BANDLIK VA INVESTITSIYALAR KESIMIDA)	106
Hayitov Jamshid Xolboyevich	

MUNDARIJA

СОДЕРЖАНИЕ

CONTENTS

INVESTITSION JOZIBADORLIKKA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	111
Mamatqulova Hafiza Bahodir qizi	
IPOTEKA BOZORI MUAMMOLARINING EMPERIK TAHLILI VA ULARNI BARTARAF ETISH STRATEGIYALARI.....	118
Ollokulova Feruza Mansurovna, Safarova Dilrabo Baxriddin qizi	
MILLIY IQTISODIYOT RAQOBATIDA NAZARIY VA AMALIY QARASHLAR.....	122
Karimova Iroda Abdusattarovna	
KORPORATIV BANK XIZMATLARIGA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR HAMDA ZAMONAVIY BIZNES MODELLARNI JORIY ETISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	128
Qurbonov Abror Abdullayevich	
GREEN ECONOMY DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN AND INDONESIA: A COMPARATIVE STUDY.....	133
Ibrokhimova Iroda Ikromjon Kizi. Askolani. Javliyev Nuriddin Bektemir o'g'li	
AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA REKRUTING AGENTLIKLARINING O'RNI.....	142
Sherkulova Nodirabegim Baxordin qizi	
ФАКТОРЫ ТЕКУЧЕСТИ КАДРОВ И МЕХАНИЗМЫ УДЕРЖАНИЯ ПЕРСОНАЛА В СОВРЕМЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	148
Джураева Гузаль Шавкатовна	
BUDJET DAROMADLARI TARKIBIDAGI SOLIQLARNING ULUSHINI BOSHQARISH.....	156
Abduraxmonova Gulmira Sobir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AVTOSERVIS SHOXOBCHALARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	161
Marqayev Xurshid Aliqulovich	
THE ECONOMIC NATURE OF HUMAN CAPITAL AND ITS RECOGNITION IN ACCOUNTING AS AN OBJECT OF ECONOMIC ANALYSIS.....	165
Zafar Qodirov Abdivaxobovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	170
Ibragimov G'ayrat Ablaqulovich. Tursunov Ozod Matlubovich	
Shukurova Nilufar Qahramonova	
IMPROVING THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE SERVICES IN THE DIGITAL ECONOMY.....	175
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich	
NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARI MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA INTEGRAL KO'RSATKICHLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	179
Aliyev Arslon Salom o'g'li	
A STUDY ON THE COLLABORATIVE MECHANISM OF DIGITAL ARCHIVES GOVERNANCE AND TALENT GOVERNANCE: AN ANALYSIS BASED ON JOB COMPETENCY, PERFORMANCE EVALUATION, AND ORGANIZATIONAL EFFECTIVENESS.....	184
Wang Biao	
USTAMA ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARINING MAZMUNI VA UNI XALQARO STANDARTLARGA MUVOFIQ TAKOMILLASHTIRISH.....	190
Tashnazarova Dilfuza Samiddinovna	
INTEGRATSIYA SAMARADORLIGINI O'LCHASHNING METODOLOGIK MODELI VA INDIKATORLAR TIZIMI.....	195
Aliqulov Abbos Baxtiyor o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA XIZMATLAR SIFATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	202
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	

MOLIYAVIY HISOBOTLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	207
Elomonov Dadaxon Ozodullayevich	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	213
L.S. Azimova	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF IFRS AND FINANCIAL REPORTING	218
Tojiboyev Abdullajon Kamoliddin o'g'li	
PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIKNING HUQUQIY ASOSLARI	223
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
TURIZM KORXONALARIDA XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISH ORQALI RAQOBATBARDOSHLIKNI KUCHAYTIRISHNING ZAMONAVIY BOSHQARUV MEXANIZMLARI	227
Ergasheva Zarifa Baxtiyarovna	
CHO'L-YAYLOV CHORVACHILIGI MAJMUASI RIVOJLANTIRISH	232
Nurmanov Sherzod Xujayarovich	
KREDITORLAR REYTINGINI MASHINAVIY O'QITISHGA ASOSLANGAN BASHORATLASH ALGORITMLARI	237
Beknazarov Ulug'bek Zafar o'g'li	
MIKROIQTISODIYOTDA ISTE'MOLCHILAR XULQ-ATVORI VA TALAB SHAKLLANISHI OMILLARI	242
Raximov Azizbek Saliyevich	
OLIY TA'LIMNI MOLIYALASHTIRISHNING ILG'OR XORIJIY Tajribasi: AQSH MISOLIDA	246
Kurbanov Baxodir Negmatullayevich	
O'ZBEKISTON TURIZM INDUSTRIYASINI BOSHQARISHDA INNOVATSION YONDASHUVLARNI JORIY ETISH USULLARI	250
Ashurova Shaxnoza Almasovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI	257
Sharipova Shahlo Istamovna	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA XIZMATLAR SIFATINI TAKOMILLASHTIRISH	262
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZ QONIQLASHINI OSHIRISH MEXANIZMLARI: QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI MISOLIDA	278
Aqsungul Usenova Tenel qizi, Qoraqalpoq davlat universiteti	
Dawletmuratov Adilbay Mirzaboyevich	
O'ZBEKISTONDA QANDOLAT MAHSULOTLARI BOZORINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	283
Azlarova Munira Muhammad-Amin qizi	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI SHAKLLANTIRISH, RIVOJLANTIRISH VA KO'RSATKICHLARINI O'RGANISH	289
Bozorova Madina Raxmat qizi	
IMPROVING SERVICE QUALITY MONITORING IN SERVICE ENTERPRISES BASED ON DIGITAL TECHNOLOGIES	294
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
KREDITLASH MEXANIZMINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI VA UNING TARIXIY RIVOJLANISH BOSQICHLARI	299
Ortiqov Husan Usmonaliyevich	

O'ZBEKISTONDA QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORI MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	304
Abdusalomov Ozodbek Baxtiyor o'g'li XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA SERVIS XAVFSIZLIGI INDEKSI: SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA	311
Shodmanova Zubayda Ubaydullayevna O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI OSHIRISHDA AKT RIVOJLANISHINING O'RNI.....	315
Sadriddinov Ulug'bek Jaloliddin o'g'li QURILISH FAOLIYATI SOHALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI.....	322
Xusanov Kamoliddin Xolmamat o'g'li INSON KAPITALI VA KADRLAR SALOHİYATINI BOSHQARISHNING NAZARIY KONSEPSIYALARI	326
Abdullo Sohibov SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA TIJORAT BANKLARIDA RISK-MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISH	331
Davronov Sanjar Ziyotovich SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA BOSHQARUV QARORLARINI QABUL QILISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	336
Ashrapova Noilaxon Niyazxanovna ISHLAB CHIQUARISH KORXONALARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING XORIJIY TAJRIBASI TAHLILI VA UNGA ILMIY YONDASHUVLAR.....	340
Ochilov Baxtiyor Muminjonovich THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF IFRS AND FINANCIAL REPORTING.....	346
Tojiboyev Abdullajon Kamoliddin ugli SIRKULYAR IQTISODIYOTGA O'TISH: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR	351
Astanakulov Olim Tashtemirovich Muxammad Id Balbaa (Muhammad Eid Balbaa) Habibe Elif Kutlugun (Habibe Elif Kutlugun) GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI FONIDA EKOLOGIK SIYOSAT VA BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI.....	357
Xamzayev Abdushukur Xudoyqulovich INTERNATIONAL MARKETING STRATEGIES FOR UZBEKISTAN'S TEXTILE INDUSTRY: CHALLENGES, OPPORTUNITIES, AND ECONOMETRIC EVIDENCE	362
Aziz Kurbanovich Abdullaev Sarvarbek Allayev Erkin ugli Shavkat Asrolovich Ruziev DIRECTIONS FOR TOURISM DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN BASED ON DIGITAL TECHNOLOGIES	369
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich TEMIR YO'L TRANSPORTIDA SOLIQQA TORTISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI TAHLILI ("O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI" AJ MISOLIDA).....	373
Barotov Baxtiyor Vaxobovich CHIQUINDILARNI QAYTA ISHLASHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA BARQAROR RIVOJLANISHDAGI O'RNI	377
Muxitdinova Kamola Alisherovna TRANSPORT LOGISTIKASIDA TAVAKKALCHILIKLARNI SUG'URTALASH: O'ZBEKISTON VA AQSH TAJRIBASI ASOSIDA TAQQOSIY TAHLIL.....	381
Jabborov Islom Xusan o'g'li YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINING IQTISODIY SALOHİYATINI BARQAROR BOSHQARISH.....	385
Xayrullayev Shaxram Yunus o'g'li	

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SERVIS KORXONALARIDA XIZMATLAR SIFATI BOSHQARUVINING ZAMONAVIY MODELLARI	392
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
BIZNES JARAYONLARI MONITORINGI SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO'RSATKICHLARI.....	398
Dadajonova Madina Ravshan qizi	
SIRKULAR IQTISODIYOT KONSEPSIYASINI AMALGA OSHIRISHNI BAHOLASH KO'RSATKICHLARINI (INDIKATORLARINI) SHAKLLANTIRISH.....	403
Sharifxo'jayeva Xonzodaxon A'lo qizi	
TURIZM QISHLOQLARINI SHAKLLANTIRISH MEZONLARI VA INDIKATORLARI TIZIMI	408
Xudaynazarova Dilorom	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BOSHQARUV VA BOSHQARUV HISOB TIZIMINING AMALIYOTI: MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	416
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
DAVLAT XARIDLARI JARAYONIDA XAVFLARNI IDENTIFIKATSIYA QILISH, TASNIFLASH VA RISKKA ASOSLANGAN ICHKI AUDITNI TAKOMILLASHTIRISH	421
Meliboyev Askar Eshmuratovich	
DEVELOPING GARMENT MANUFACTURING STRATEGY IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION	426
Mahbuba Rahmonova	
Feruza Mansurovna Ollokulova	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGIDA INVESTITSIYA SIYOSATINING IQTISODIY AHAMIYATI	430
Bakhit Mambetnazarov	
Atabek Tureev	
SOLIQ TUSHUMLARI VA MAJBURIY AJRATMALARNING DAVLAT MOLIYASIDAGI O'RNI: 2020-2025 YILLAR TAHLILI VA ISTIQBOLI.....	434
Olimov Shukurulla Dilshodjon o'g'li	
ФАКТОРЫ ТЕКУЧЕСТИ КАДРОВ И МЕХАНИЗМЫ УДЕРЖАНИЯ ПЕРСОНАЛА В СОВРЕМЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ УЗБЕКИСТАНА	439
Джураева Гузаль Шавкатовна	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	447
Mamirov Zamir Uzoq o'g'li	
XORIJIY TO'G'RIDAN-TO'G'RI INVESTITSIYALARNI JALB ETISHDA O'ZBEKISTON TAJRIBASI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	453
Xatamov Nurbek Ochilidievich	
DAVLAT BYUDJETI XARAJATLARI HISOB VA TAHLILINING AMALDAGI TIZIMI	458
Ostonokulov Azamat Abdurkarimovich	
Tursinbaev Gafur Jolmurzaevich	
MOLIYAVIY HISOBOTLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	464
Elomonov Dadaxon Ozodullayevich	
СТРАХОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ СНИЖЕНИЯ ФИНАНСОВЫХ ПОТЕРЬ ОТ НЕПРЕДВИДЕННЫХ РИСКОВ, ОКАЗЫВАЮЩИХ ВЛИЯНИЕ НА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКУЮ ПРИБЫЛЬ (ДОХОД).....	470
Азимжон Мелиев Муродулло угли	
A STUDY ON THE COLLABORATIVE MECHANISM OF DIGITAL ARCHIVES GOVERNANCE AND TALENT GOVERNANCE: AN ANALYSIS BASED ON JOB COMPETENCY, PERFORMANCE EVALUATION, AND ORGANIZATIONAL EFFECTIVENESS	475
Wang Biao	

SANOAT KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BAHOLASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	481
Bahodirov Shohruh Bahodir o'g'li	
QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORINI TARTIBGA SOLISHNING XALQARO TAJRIBASI.....	488
Mallabayev Jobir Baxtiyorovich	
ANALYSIS OF THE FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITY REPORTS OF OOO SAM TRADING STROY	493
Usmonova Dilfuza Ilhomovna	
WAYS TO IMPROVE THE USE OF FOREIGN EXPERIENCE IN THE TRANSPORT AND LOGISTICS CLUSTER IN THE NEW UZBEKISTAN.....	500
Musayeva Shoirazimovna	
FOUNDATIONS FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TRANSPORT LOGISTICS IN UZBEKISTAN	507
Muradov Alisher Kurbanbaevich	
DAVLAT MULKINI BOSHQARISHNING INNOVATSION VA RAQAMLI MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	513
Musurmonqulov Muhammad Ural o'g'li	
KORXONALARNING INVESTITSIIYA FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH: NAZARIYA VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR INTEGRATSIYASI.....	521
No'monjonova Muazzam Mahbubjon qizi	
KORXONALARDA DEBITORLIK VA KREDITORLIK QARZLARNI BOSHQARISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	526
Mirzaev Ozod Furkatovich	
INVESTITSIIYA LOYIHALARINI MOLİYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH: GIDROENERGETIKA SEKTORI MISOLIDA.....	531
Xusanov Shaxbozbek Shuxratjon o'g'li	
ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ИННОВАЦИИ В КРАУДФАНДИНГЕ: БЛОКЧЕЙН, ИИ И БУДУЩЕЕ ИНВЕСТИРОВАНИЯ	538
Хамидова Фаридахон Абдулкарим кизи	
Каримова Азиза Аъзамиддин кизи	
BANK TIZIMIDA QO'LLANILADIGAN RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING TURLARI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	545
Ollokulova Feruza Mansurovna	
Xursanova Shaxnoza Anvar qizi	
TA'LIM MUASSASALARIDA QO'SHIMCHA TA'LIM XIZMATLARINI BOSHQARISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI	549
Safarova Kamola Shuxrat qizi	
QASHQADARYO VILOYAT MINTAQASINING IQTISODIY XAVFSIZLIK DARAJASI VA UNI BAHOLASH USLUBIYATI	553
Nurxonov Komiljon Tovkarayevich	
AYOLLARGA NISBATAN ZO'RAVONLIKNING IQTISODIY OQIBATLARI VA UNI KAMAYTIRISHNING BARQAROR RIVOJLANISHDAGI O'RNI.....	562
Feruza Bahodirxonovna Ibragimova	
ИНВЕСТИЦИОННЫЙ И ИННОВАЦИОННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ: СТРУКТУРНЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ И НОВЫЕ ИСТОЧНИКИ РАЗВИТИЯ	567
Насиров Дилшод Фархадович	
Асадов Амалжон Мехрожевич	
Ахматов Алинура Дилшодович	

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ МОДЕЛИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ	572
Насиров Дилшод Фархадович	
Хамраева Севара Мамуржановна	
Бахтиярова Алтынгул Бахтияровна	
INVESTITSION JOZIBADORLIKKA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	579
Mamatqulova Hafiza Bahodir qizi	

INVESTITSION JOZIBADORLIKKA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI

Mamatqulova Hafiza Bahodir qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Baholash ishi va investitsiyalar kafedrası,

Investitsiyalarni boshqarish yo'nalishi

2-bosqich magistranti

E-mail: hafizabahadirovna@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada 2019–2025-yillar davomida O'zbekiston Respublikasining investitsion jozibadorligiga ta'sir qiluvchi asosiy makroiqtisodiy omillar kompleks tahlil qilingan. Tadqiqot davomida YalM o'sish sur'atlari, inflyatsiya dinamikasi, tashqi savdo aylanmasi va asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmidagi tarkibiy o'zgarishlar batafsil ko'rib chiqilgan. Ushbu davr mobaynida mamlakat iqtisodiyotida davlatning bevosita investitsion ishtiroki qisqarib, markazlashmagan investitsiyalar, xususan, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy kapitalning umumiy investitsiyalardagi ulushi oshgan. Shuningdek, maqolada mamlakatning xalqaro investitsiyaviy mavqei ijobiy ekani hamda sanoatning texnologik tarkibini modernizatsiya qilish bilan bog'liq mavjud muammolar va istiqboldagi imkoniyatlar ilmiy jihatdan yoritilgan.

Kalit so'zlar: investitsion jozibadorlik, YalM, inflyatsiya, asosiy kapital, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar, markazlashmagan investitsiyalar, tashqi savdo aylanmasi, xalqaro investitsiyaviy mavqe, texnologik modernizatsiya.

Abstract. This article provides a comprehensive analysis of the key macroeconomic factors influencing the investment attractiveness of the Republic of Uzbekistan during the 2019–2025 period. The study examines GDP growth rates, inflation dynamics, foreign trade turnover, and structural changes in the volume of fixed capital investments in detail. The analysis reveals that during this period, the state's direct investment participation in the economy decreased, while the share of decentralized investments, particularly foreign direct investment in total investments, significantly increased. Furthermore, the article highlights the country's positive international investment position, as well as current challenges and future prospects related to the technological modernization of industry.

Keywords: investment attractiveness, GDP, inflation, fixed capital, foreign direct investment (FDI), decentralized investments, foreign trade turnover, international investment position, technological modernization.

Аннотация. В данной статье проводится комплексный анализ основных макроэкономических факторов, влияющих на инвестиционную привлекательность Республики Узбекистан в период 2019–2025 годов. В ходе исследования подробно рассматриваются темпы роста ВВП, динамика инфляции, внешнеторговый оборот и структурные изменения в объеме инвестиций в основной капитал. Отмечается, что в течение данного периода прямое инвестиционное участие государства в экономике страны сократилось, в то время как доля децентрализованных инвестиций, в частности прямых иностранных инвестиций в общем объеме инвестиций, значительно возросла. Также в статье с научной точки зрения освещаются положительная международная инвестиционная позиция страны, существующие проблемы и перспективы, связанные с технологической модернизацией промышленности.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, ВВП, инфляция, основной капитал, прямые иностранные инвестиции, децентрализованные инвестиции, внешнеторговый оборот, международная инвестиционная позиция, технологическая модернизация.

KIRISH

Zamonaviy iqtisodiy taraqqiyot va globallashuv sharoitida har qanday mamlakatning barqaror rivojlanishi, strategik tarmoqlarni modernizatsiya qilishi hamda raqobatbardosh iqtisodiyotni shakllantirishi bevosita investitsiya oqimlarining hajmi va moliyalashtirish manbalariga bog'liqdir. Investitsiyalar nafaqat moliyaviy resurs, balki yangi texnologiyalarni jalb etish, ilg'or boshqaruv tajribasini o'zlashtirish hamda jahon bozorlariga chiqish uchun muhim ko'prik vazifasini ham bajaradi.

O'zbekiston Respublikasi investitsion jozibadorligini baholashda makroiqtisodiy ko'rsatkichlar alohida o'rin tutadi. Zero, YalM o'sish sur'atlari, inflyatsiya darajasi va tashqi savdo aylanmasi kabi indikatorlar xalqaro investorlar uchun mamlakat iqtisodiyotining umumiy holati, barqarorligi hamda istiqboldagi rivojlanish imkoniyatlarini aks ettiruvchi asosiy mezonlar hisoblanadi.

2019–2025-yillarda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlarning tub mohiyati davlatning iqtisodiyotdagi bevosita ishtirokini qisqartirish va bozor mexanizmlari rolini kuchaytirishga qaratilgan. Mazkur jarayonda davlatning asosiy investor sifatidagi rolikdan qulay investitsion muhit va zarur infratuzilmani yaratuvchi “moderator” maqomiga o'tishi kuzatilmoqda.

Shuningdek, inflyatsiya darajasining bosqichma-bosqich pasayishi hamda pul-kredit siyosatining izchil yuritilishi sarmoyadorlarning milliy valyuta va moliya tizimiga bo'lgan ishonchini yildan-yilga mustahkamlab bormoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Xalqaro ilmiy adabiyotlarda investitsion jozibadorlikning biznes rivojlanishiga ta'siri keng o'rganilgan. Jumladan, John H. Dunningning “eklektik paradigma” nazariyasiga ko'ra, investitsiyalar oqimi mamlakatdagi resurslar, bozor imkoniyatlari va institutsional muhit bilan bevosita bog'liq bo'lib, ayniqsa rivojlanayotgan davlatlarda investitsion muhitni shakllantirish biznes rivoji uchun muhim omil hisoblanadi [1].

UNCTADning World Investment Report 2023 ma'lumotlariga ko'ra, global investitsiyalar hajmi qisqarganiga qaramay, Osiyo va Markaziy Osiyo mintaqalarida investitsiyalar oqimi nisbatan barqaror o'sishni saqlab qolgan [2]. Xalqaro tashkilotlar tadqiqotlari ham investitsion jozibadorlik va biznes rivoji o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni tasdiqlaydi.

Masalan, Jahon bankining Doing Business hisobotlariga ko'ra, biznes yuritish sharoitlari soddalashtirilgan mamlakatlarda xorijiy investitsiyalar oqimi yuqori bo'lib, bu holat biznes rivojlanishini jadallashtiradi [3].

Shuningdek, Jahon iqtisodiy forumining Global Competitiveness Report (2020) hisobotida mamlakatlar raqobatbardoshligi investitsion muhit, infratuzilma sifati, texnologik rivojlanish hamda moliyaviy bozorlar samaradorligi bilan chambarchas bog'liqligi ta'kidlangan [4].

UNCTADning 2021-yilgi hisobotida esa pandemiya sharoitida global FDI hajmi keskin kamaygan bo'lsa-da, ayrim rivojlanayotgan davlatlar investitsion siyosatni liberallashtirish orqali investitsiya oqimini saqlab qolishga erishgani qayd etilgan [5].

Xalqaro Valyuta Jamg'armasi (IMF) tahlillariga ko'ra, makroiqtisodiy barqarorlik, ya'ni inflyatsiya darajasi, davlat qarzi va valyuta kursi barqarorligi investitsion jozibadorlikning asosiy omillaridan biri hisoblanadi [6].

Michael Porterning raqobat ustunligi nazariyasiga muvofiq, mamlakatning investitsion jozibadorligi ichki raqobat muhiti va innovatsion salohiyatiga bog'liq bo'lib, biznes muhitini takomillashtirish orqali milliy iqtisodiyotning xalqaro pozitsiyasini mustahkamlash mumkin [7].

Mahalliy tadqiqotlarda ham mazkur masala keng yoritilgan. Xususan, S. Elmirzayev va A. Karimov investitsion jozibadorlikni oshirishda moliya bozorlari barqarorligi, bank tizimi samaradorligi hamda kapital bozorini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etishini ta'kidlaydilar. Ularning fikricha, davlatning tartibga solish siyosati va investorlar uchun yaratilgan kafolatlar biznes rivojlanishida hal qiluvchi omil hisoblanadi [8][9].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda miqdoriy va sifat tahlili usullaridan kompleks tarzda foydalanildi. Tahlil uchun asosiy ma'lumotlar bazasi sifatida O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki hamda O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligining 2019–2025-yillarga oid rasmiy statistik hisobotlari olindi.

Investitsion jozibadorlik darajasini baholash maqsadida quyidagi asosiy indikatorlar tanlab olindi: YalMning o'sish sur'ati va dinamikasi, inflyatsiya darajasi, asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi hamda ularning moliyalashtirish manbalari, tashqi savdo aylanmasi va eksport-import balansi ko'rsatkichlari, sanoat salohiyati, shuningdek, xalqaro investitsiyaviy mavqe ko'rsatkichlari.

Mazkur tadqiqotda statistik guruhlash, qiyosiy tahlil, trend tahlili, iqtisodiy taqqoslash va mantiqiy umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Natijalar asosida mamlakat investitsion muhitining holati va rivojlanish tendensiyalari baholandi.

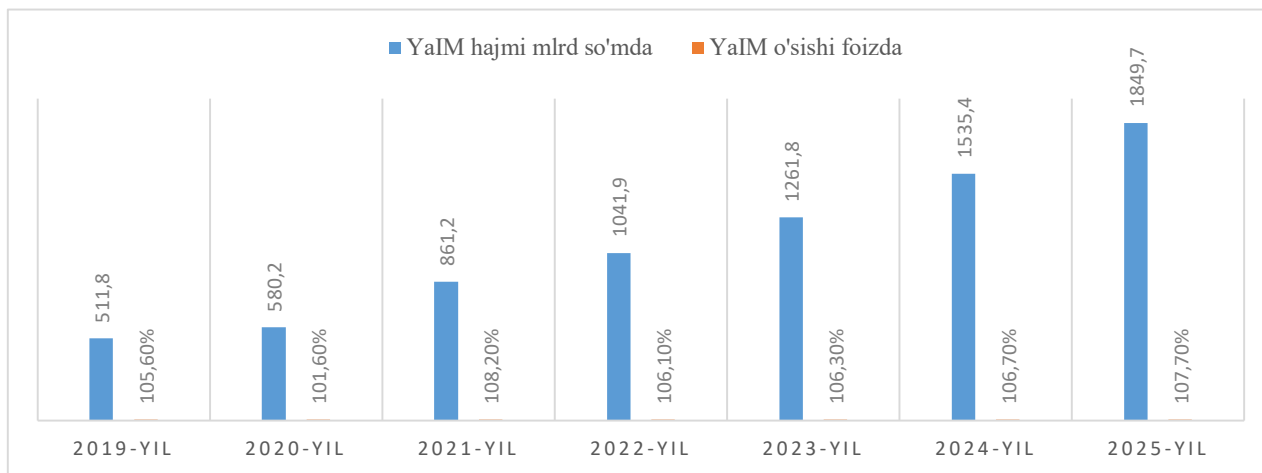
TAHLIL VA NATIJALAR

Investitsiyalar uchun qulay muhit, avvalo, sarmoyadorlarning kutilayotgan daromadni xavfsiz, ishonchli va barqaror sharoitda qaytarib olish imkoniyatlari bilan belgilanadi. Shu sababli investitsion jozibadorlik darajasini baholashda bir qator makroiqtisodiy indikatorlardan foydalaniladi.

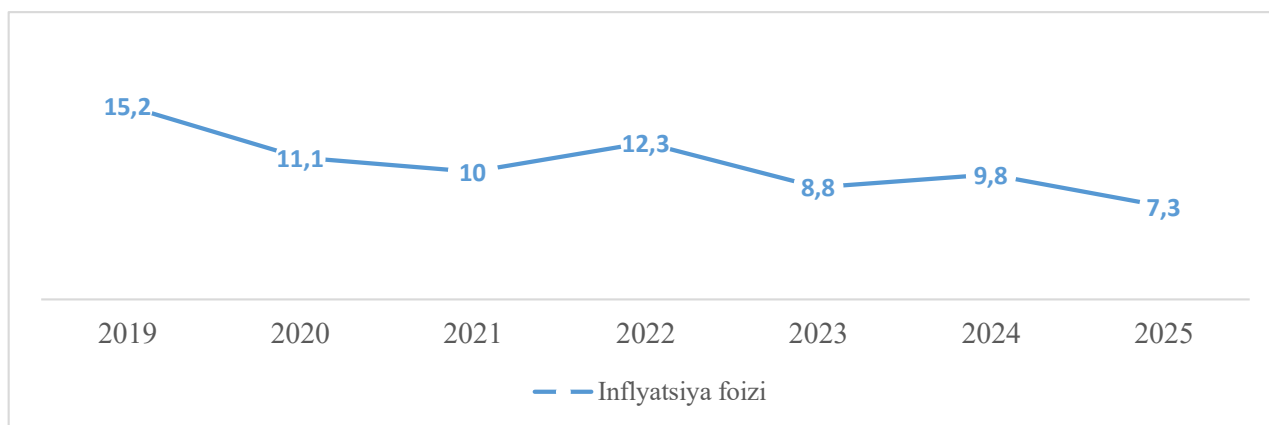
Jumladan, YaIMning o'sish sur'ati iqtisodiy faollik va bozor sig'imini ifodalovchi asosiy ko'rsatkichlardan biri bo'lib, investitsiyalarni jalb etishda muhim omil hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasida 2019-yilda YaIM hajmining 5,6 foizga o'sishi kuzatilgan. 2020-yilda esa global pandemiya ta'siri natijasida ushbu ko'rsatkich 1,6 foizgacha pasaygan. Biroq 2021-yildan boshlab iqtisodiy tiklanish jarayonlari faollashib, keyingi yillarda barqaror yuqori o'sish sur'atlari qayd etilmoqda [10].

Mazkur holat mamlakat iqtisodiyotining tashqi shoklarga nisbatan moslashuvchanligini hamda o'rta muddatli istiqbolda investitsion jozibadorlik salohiyati ortib borayotganini ko'rsatadi (1-rasm).

1-rasm. 2019–2025-yillarda O'zbekiston YaIM hajmi va o'sish sur'ati

Barqaror iqtisodiy o'sish real daromadlar hajmini oshiradi, ichki bozor sig'imini kengaytiradi hamda investitsiya oqimlarini jalb etishga xizmat qiladi. Shu bois mamlakatning investitsion jozibadorligini baholashda makroiqtisodiy ko'rsatkichlar alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki mazkur indikatorlar investorlar uchun iqtisodiyotning umumiy holati, moliyaviy barqarorligi hamda istiqboldagi rivojlanish imkoniyatlarini aks ettiradi (2-rasm).

2-rasm. O'zbekistonda 2019-2025-yillardagi inflyatsiya dinamikasi

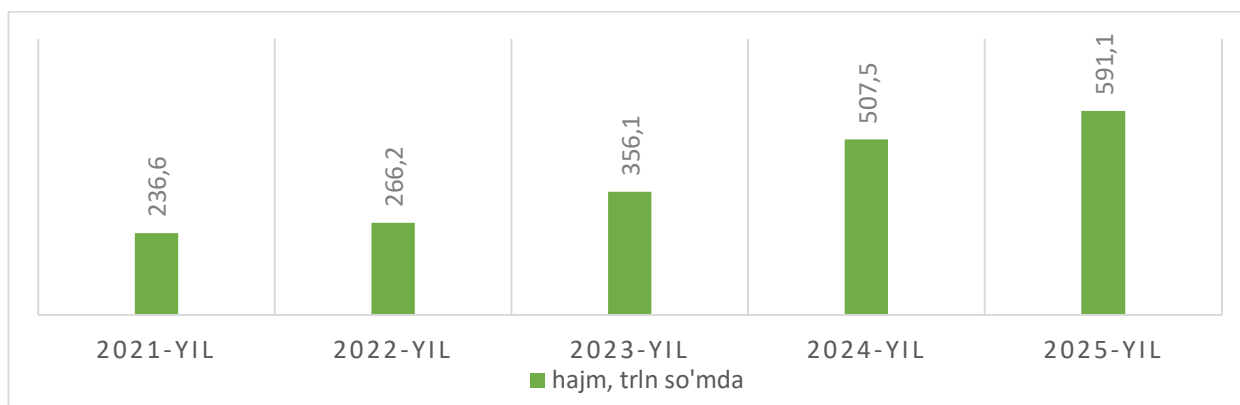
O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan yuritiladigan inflyatsiya statistikasi bo'yicha 2019–2025-yillar kesimidagi ma'lumotlar ushbu davr mobaynida inflyatsiya darajasi bosqichma-bosqich o'zgarib borganini ko'rsatadi.

2019-yilda yillik inflyatsiya 15,2 foizni tashkil etib, nisbatan yuqori darajada qayd etilgan. 2020-yildan boshlab inflyatsiya asta-sekin pasayish tendensiyasiga o'tgan va 2021-yilda 10 foiz darajasigacha tushgan. 2022-yilda tashqi iqtisodiy omillar ta'sirida mazkur ko'rsatkich biroz oshib, 12,3 foizga yetgan bo'lsa-da, 2023-yilda qayta pasayib, 8,8 foizni tashkil etgan.

2024-yilda inflyatsiya darajasi 9,8 foiz atrofida shakllangan bo'lsa, 2025-yilda 7,3 foizga tushib, mazkur davr ichidagi eng past ko'rsatkich sifatida qayd etilgan. Ushbu holat mamlakatda pul-kredit siyosati samaradorligi ortib borayotganini hamda makroiqtisodiy barqarorlik mustahkamlanayotganini ko'rsatadi.

Endi asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar dinamikasiga to'xtaladigan bo'lsak, mamlakatda asosiy kapitalga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmi yildan-yilga oshib borayotganini kuzatish mumkin (3-rasm).

3-rasm. 2021-2025-yillar davomida asosiy kapitalga investitsiyalar dinamikasi [11]

Yuqoridagi grafikdan ko'rinib turibdiki, so'nggi besh yillik davr mobaynida asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi barqaror o'sish tendensiyasini namoyon etgan. Xususan, 2021-yildagi 236,6 trillion so'mlik ko'rsatkich 2025-yil yakuniga kelib 591,1 trillion so'mga yetgan bo'lib, bu mazkur davr davomida kapital oqimlari hajmi qariyb 2,4 barobarga oshganini anglatadi. Ushbu holat mamlakat iqtisodiyotida investitsion faollikning kuchaygani, ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish hamda infratuzilmaviy loyihalarni moliyalashtirish imkoniyatlari ortganidan dalolat beradi (1-jadval).

1-jadval

Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalar [11]

Ko'rsatkichlar nomi	Hajmi, mlrd so'm	O'sish sur'ati, %da	Umumiy hajmga nisbatan, % (2024-y.)	Umumiy hajmga nisbatan, % (2025-y.)
Jami	591 141,0	110,5	100,0	100,0
Markazlashgan investitsiyalar	62 618,6	113,6	10,3	10,6
Respublika budjeti	28 002,0	105,8	4,9	4,7
Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi mablag'lari	2 109,5	68,0	0,6	0,4
Shu jumladan, mln AQSH dollari	166,2	70,1	–	–
O'zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy kreditlar	32 507,1	127,2	4,8	5,5
Shu jumladan, mln AQSH dollari	2 577,7	135,3	–	–
Markazlashmagan investitsiyalar	528 522,4	110,2	89,7	89,4
Korxona mablag'lari	90 311,1	100,8	16,7	15,3
Aholi mablag'lari	37 472,2	106,2	6,4	6,3
Xorijiy investitsiyalar va kafolatlanmagan xorijiy kreditlar	389 589,6	113,2	64,6	65,9
Shu jumladan, mln AQSH dollari	30 917,0	119,9	–	–
Shundan:				
Xorijiy investitsiyalar	281 128,8	146,9	36,0	47,5
Shu jumladan, mln AQSH dollari	22 360,4	156,1	–	–
Tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	11 149,5	104,6	2,0	1,9

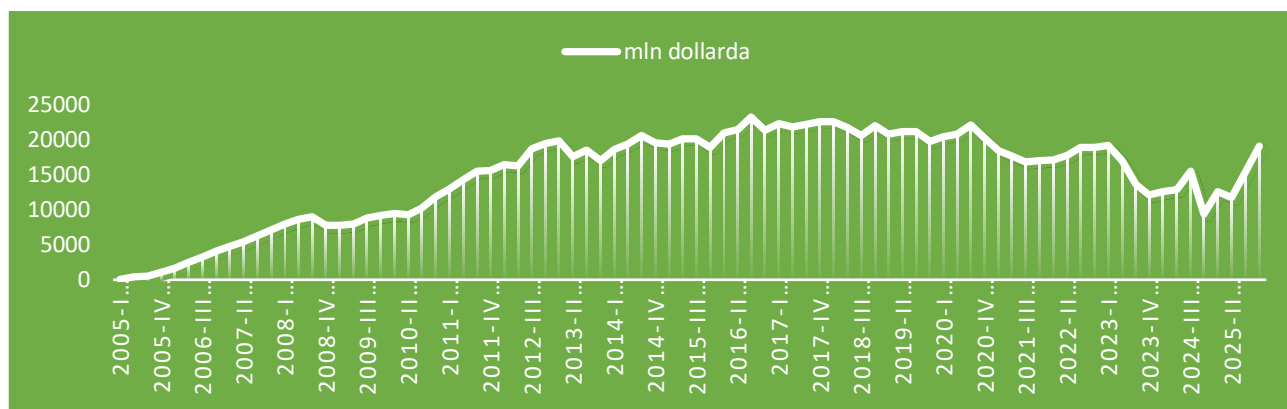
Davlat statistika qo'mitasining 2025-yil yakunlari bo'yicha taqdim etgan moliyalashtirish manbalari kesimida asosiy kapitalga investitsiyalar to'g'risidagi ma'lumotlarini tahlil qiladigan bo'lsak, umumiy investitsiyalar hajmi 591,1 trillion so'mga yetgani hamda unda markazlashmagan manbalar ulushi 89,4 foizni tashkil etgani davlatning investitsion jarayonlardagi bevosita ishtiroki sezilarli darajada qisqarganini va bozor mexanizmlarining ustuvor

mavqega ega bo'lganini ko'rsatadi. Asosiy kapitalga investitsiyalar tarkibida to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalar hajmining 146,9 foizlik o'sish bilan 281,1 trillion so'mga yetgani xalqaro kapitalning milliy bozorga nisbatan ishonchi mustahkamlanganini tasdiqlaydi. Xalqaro investitsiya oqimlarining jami hajmdagi ulushi 47,5 foizni tashkil etgani milliy iqtisodiyot modernizatsiyasi endilikda ichki resurslar bilan bir qatorda tashqi texnologik va moliyaviy transferlarga ham tayanganini anglatadi. Shu bilan birga, respublika budjeti mablag'lari ulushining boryo'g'i 4,7 foiz darajasida saqlanib qolishi davlatning asosiy investor rolidan qulay investitsion muhit yaratuvchi institutsional moderator roliga o'tayotganini bildiradi. Davlat kafolati ostidagi xorijiy kreditlar ulushining atigi 5,5 foizni tashkil etishi esa tashqi qarz yukini maqbullashtirish va investitsiya loyihalari bo'yicha mas'uliyatni xususiy sektor zimmasiga bosqichma-bosqich o'tkazish orqali iqtisodiy xavfsizlikni mustahkamlashga qaratilgan strategik maqsadlarga mos keladi. Xorijiy investitsiyalar hamda kafolatlanmagan xorijiy kreditlar segmentining jami hajmda 65,9 foiz ulush bilan ustunlik qilishi investorlarning davlat kafolatisiz ham loyihalarning rentabelligi va huquqiy himoyalanganligiga ishonch bildirayotganini anglatadi.

Bozor iqtisodiyoti sharoitida tashqi savdo aylanmasi mamlakatning global bozorlardagi raqobatbardoshligini belgilovchi asosiy ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. So'nggi uch yillik statistik ma'lumotlarni tahlil qilish natijasida mamlakatimizning xalqaro savdo maydonidagi ishtiroki izchil va tizimli ravishda kengayib borayotganini kuzatish mumkin. Avvalo, umumiy savdo hajmi dinamikasiga e'tibor qaratadigan bo'lsak, 2023-yil yakunlariga ko'ra respublikaning tashqi savdo aylanmasi 62 597,4 mln AQSH dollarini tashkil etgan. 2024-yilga kelib mazkur ko'rsatkich 3,8 foizga oshib, 65 934,0 mln AQSH dollariga yetgan. Ushbu bosqichma-bosqich o'sish 2025-yilda yillik 20,7 foiz o'sish sur'ati bilan so'nggi yillardagi eng yuqori darajaga, ya'ni 81 166,8 mln AQSH dollariga ko'tarilgan. Mazkur umumiy o'sishning asosiy omillaridan biri mamlakat eksport salohiyatining ortib borayotganidir. Jumladan, 2023-yilda eksport hajmi 24 426,2 mln AQSH dollarini tashkil etgan bo'lsa, 2024-yilda 11,5 foizlik o'sish natijasida 26 948,2 mln AQSH dollariga yetgan. 2025-yilda esa ushbu ko'rsatkich 24,0 foizga ortib, 33 812,3 mln AQSH dollarini tashkil etgan. O'z navbatida, tashqi savdoning ikkinchi muhim tarkibiy qismi bo'lgan import operatsiyalari hajmi 2023-yilda 38 141,2 mln AQSH dollarini tashkil etgan bo'lsa, 2024-yilda atigi 0,8 foizga oshib, 38 985,8 mln AQSH dollari miqdorida shakllangan.

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan mamlakatning xalqaro investitsiyaviy mavqei statistikasi muntazam ravishda yuritiladi. Mazkur statistik ma'lumotlar asosida O'zbekiston Respublikasining xalqaro investitsiyaviy mavqei holatini kompleks tahlil qilish mumkin (4-rasm).

4-rasm. O'zbekistonning 2005-2025-yillar oralig'idagi xalqaro investitsiyaviy mavqei [12]

Sof xalqaro investitsiyaviy mavqe mamlakatning tashqi aktivlari va majburiyatlari o'rtasidagi farqni ifodalaydi hamda O'zbekistonning tashqi moliyaviy holatini baholashda asosiy ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. Jadval ma'lumotlariga ko'ra, mazkur ko'rsatkich 2005-yil I chorakda 79,09 mln dollarni tashkil etgan. Keyingi choraklarda u izchil o'sib, 2005-yil IV chorakda 1 144,85 mln dollar, 2006-yil I chorakda 1 670,34 mln dollar, 2006-yil IV chorakda 4 104,61 mln dollar hamda 2007-yil I chorakda 4 832,27 mln dollarga yetgan. Bu holat dastlabki yillarning o'zidayoq O'zbekistonning tashqi moliyaviy pozitsiyasi sezilarli darajada mustahkamlanganini ko'rsatadi.

Keyingi davrlarda ham sof xalqaro investitsiyaviy mavqe asosan o'suvchi trendni namoyon etgan. Jumladan, 2010-yil IV chorakda ko'rsatkich 11 882,24 mln dollarni, 2011-yil IV chorakda 15 654,70 mln dollarni, 2012-yil IV chorakda 19 500,48 mln dollarni, 2014-yil III chorakda esa 20 675,77 mln dollarni tashkil etgan. Jadvaldagi eng yuqori nuqta 2016-yil III chorakka to'g'ri kelib, ushbu davrda sof xalqaro investitsiyaviy mavqe 23 274,69 mln dollarga yetgan. Shundan so'ng ayrim pasayishlar kuzatilgan bo'lsa-da, ko'rsatkich uzoq muddat davomida nisbatan yuqori darajada saqlanib qolgan.

2020-yilda sof xalqaro investitsiyaviy mavqe yana yuqori darajada shakllangan bo'lib, 2020-yil I chorakda 19 792,80 mln dollar, II chorakda 20 509,15 mln dollar, III chorakda 20 879,72 mln dollar hamda IV chorakda 22 138,73 mln dollarni tashkil etgan. 2021–2022-yillarda esa ma'lum pasayishlar kuzatilgan. Xususan, 2021-yil IV chorakda ko'rsatkich 16 850,72 mln dollarni, 2022-yil IV chorakda esa 18 987,12 mln dollarni tashkil qilgan.

2023-yilda pasayish jarayoni chuqurlashib, I chorakda 19 223,65 mln dollar bo'lgan ko'rsatkich yil yakuniga kelib 12 173,51 mln dollargacha kamaygan. 2024-yilda esa qisman tiklanish kuzatilib, I chorakda 12 653,15 mln dollar, II chorakda 12 897,08 mln dollar, III chorakda 15 565,50 mln dollar hamda IV chorakda 9 469,10 mln dollar qayd etilgan. 2025-yilda esa qayta tiklanish jarayoni kuzatilib, yil yakunida sof xalqaro investitsiyaviy mavqe 19 105,60 mln dollarga yetgan. Mazkur ko'rsatkichning butun davr mobaynida ijobiy saqlanib kelgani O'zbekistonning tashqi aktivlari tashqi majburiyatlaridan yuqori ekanini, ya'ni mamlakatning xalqaro investitsiyaviy mavqei musbat ekanini anglatadi.

Investitsiyaviy mavqeni to'liqroq anglash uchun tashqi aktivlar hajmiga ham e'tibor qaratish zarur. Jadvalga ko'ra, 2005-yil I chorakda O'zbekistonning tashqi aktivlari 6 928,05 mln dollarni tashkil etgan. Mazkur ko'rsatkich 2007-yil I chorakka kelib 10 879,64 mln dollarga, 2010-yil IV chorakda 29 033,79 mln dollarga, 2015-yil IV chorakda 59 645,83 mln dollarga, 2020-yil IV chorakda 61 534,61 mln dollarga, 2023-yil IV chorakda esa 84 883,52 mln dollarga yetgan. 2024-yilda aktivlar hajmi yanada oshib, IV chorakda 96 409,59 mln dollarni tashkil etgan bo'lsa, 2025-yilda ushbu o'sish davom etib, IV chorakda 128 407,03 mln dollarga yetgan. Demak, kuzatilayotgan davr davomida tashqi aktivlar hajmi barqaror va yuqori sur'atlarda oshib borgan.

Biroq aktivlar bilan bir qatorda tashqi majburiyatlar hajmi ham ortib borganini qayd etish lozim. Jadval ma'lumotlariga ko'ra, majburiyatlar 2005-yil I chorakda 6 848,96 mln dollarni tashkil etgan bo'lsa, 2010-yil IV chorakda 17 151,55 mln dollarga, 2015-yil IV chorakda 38 600,54 mln dollarga, 2020-yil IV chorakda 41 255,22 mln dollarga, 2023-yil IV chorakda 72 710,01 mln dollarga, 2024-yil IV chorakda 86 940,49 mln dollarga hamda 2025-yil IV chorakda 109 301,43 mln dollarga yetgan. Bu holat O'zbekistonning xalqaro iqtisodiy aloqalari kengaygani sari tashqi majburiyatlari ham ortib borayotganini ko'rsatadi. Shunga qaramay, butun davr mobaynida aktivlar majburiyatlardan yuqori bo'lib qolgan va aynan shu omil sof xalqaro investitsiyaviy mavqening musbat darajada saqlanishiga xizmat qilgan.

Jadvaldagi yana bir muhim ko'rsatkich — to'g'ridan to'g'ri investitsiyalardir. Aktivlar tarkibida to'g'ridan to'g'ri investitsiyalar 2005-yil I chorakda 130,24 mln dollarni tashkil etgan. Mazkur ko'rsatkich 2023-yil III chorakda 208,23 mln dollarga, 2024-yil IV chorakda 243,79 mln dollarga hamda 2025-yil IV-chorakda 408,82 mln dollarga yetgan. Ushbu raqamlar tahlili shuni ko'rsatadiki, ko'rsatkich so'nggi 20-yillik davr mobaynida nisbatan sekin sur'atlarda o'sgan. O'sish ijobiy xarakterga ega bo'lsa-da, umumiy tashqi aktivlar hajmi bilan taqqoslaganda uning ulushi nisbatan past darajada saqlanib qolmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

2019-2025-yillar davomida O'zbekiston iqtisodiyotining investitsion jozibadorligi bo'yicha o'tkazilgan tahlillar natijasida mamlakatda makroiqtisodiy barqarorlik hamda investitsiya muhiti sezilarli darajada yaxshilanganini xulosa qilish mumkin. Xususan, inflyatsiya darajasining 2019-yildagi 15,2 foizdan 2025-yilga kelib mazkur davrdagi eng past ko'rsatkich — 7,3 foizgacha pasayishi investorlar uchun nisbatan barqaror makroiqtisodiy zamin yaratdi.

Investitsiya oqimlari tarkibida ham muhim tarkibiy transformatsiyalar yuz berib, umumiy investitsiyalar hajmida markazlashmagan manbalar ulushining 89,4 foizni tashkil etishi davlatning iqtisodiyotdagi bevosita ishtiroki qisqarganini tasdiqlaydi. Bunda respublika budjeti mablag'lari ulushining atigi 4,7 foiz darajasida saqlanib qolishi davlatning asosiy investor maqomidan qulay investitsion muhit yaratuvchi institutsional moderator roliga o'tayotganidan dalolat beradi. Xorijiy investitsiyalar hamda kafolatlanmagan kreditlar segmentining jami hajmda 65,9 foiz bilan ustunlik qilishi investorlarning davlat kafolatisiz ham loyihalarga ishonch bildirayotganini ko'rsatadi.

Shu bilan birga, 2025-yil yakunida sof xalqaro investitsiyaviy mavqening 19 105,60 mln dollarga yetgani hamda tashqi aktivlarning majburiyatlardan barqaror ravishda yuqori bo'lib kelayotgani mamlakatning xalqaro moliyaviy barqarorligini mustahkamlayotganini anglatadi. Mazkur holat O'zbekistonning tashqi moliyaviy pozitsiyasi ijobiy ekanini va xalqaro investorlar uchun nisbatan ishonchli makon sifatida shakllanayotganini ko'rsatadi.

Biroq ishlab chiqarish sanoatida yuqori texnologiyali tarmoqlar ulushining atigi 1,1 foizni tashkil etishi hamda o'rta-quyi texnologiyali ishlab chiqarishlarning 39,3 foiz bilan ustunlik qilishi texnologik modernizatsiya jarayonlarida hali ham muayyan tizimli muammolar mavjudligini ko'rsatadi. Ushbu omil uzoq muddatda investitsiya oqimlari sifati va iqtisodiy raqobatbardoshlikka salbiy ta'sir ko'rsatish xavfini yuzaga keltirishi mumkin.

Mazkur muammolarni bartaraf etish va investitsion jozibadorlikni yanada oshirish maqsadida, birinchi navbatda, investitsiya resurslarini yuqori texnologiyali loyihalar hamda innovatsion tarmoqlarga yo'naltirishning samarali mexanizmlarini joriy etish zarur. Ikkinchidan, sanoat tarmoqlarida faqat xomashyo yoki past texnologiyali mahsulotlar ishlab chiqarish bilan cheklanib qolmasdan, yuqori qo'shimcha qiymat yaratuvchi yo'nalishlarga xorijiy texnologiyalarni olib kiruvchi investorlarni soliq, infratuzilma va institutsional imtiyozlar orqali rag'batlantirish maqsadga muvofiqdir.

Shuningdek, tashqi qarz majburiyatlarining ortib borayotganini inobatga olgan holda, davlat kafolatisiz jalb qilinayotgan kapital oqimlarini kengaytirish, xususiyl sektor zimmasidagi investitsion mas'uliyatni kuchaytirish hamda investitsiya mablag'larini uzoq muddatli va rentabelli loyihalarga yo'naltirish mexanizmlarini takomillashtirish tavsiya etiladi. Natijada, mamlakat investitsion siyosatining samaradorligi oshib, barqaror iqtisodiy o'sish uchun mustahkam asos yaratiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Dunning, J. H. The Eclectic Paradigm of International Production // The Nature of the Transnational Firm. – 1991-yil. – 121-bet.
2. World Bank. Doing Business 2020. – Washington, D.C.: World Bank, 2020-yil. – 1–190-betlar.
3. World Economic Forum. Global Competitiveness Report 2020. – Geneva: WEF, 2020-yil. – 1–200-betlar.
4. UNCTAD. World Investment Report 2021. – Geneva: United Nations, 2021-yil. – 1–250-betlar.
5. International Monetary Fund. World Economic Outlook. – Washington, D.C.: IMF, 2019-yil. – 1–180-betlar.
6. Michael Porter. The Competitive Advantage of Nations. – New York: Free Press, 1990-yil. – 1–150-betlar.
7. Elmirzayev S.. The Development of the Stock Market is the Factor of Economic Growth // International Finance and Accounting. – 2019-yil. – 5-son. – 9-bet.
8. Karimov A.. O'zbekiston fond bozorida investorlarning pul mablag'larini jalb qilish mexanizmlaridan foydalanish // Yashil Iqtisodiyot va Taraqqiyot. – 2023-yil. – 1-jild. – 8-son.
9. Davlat statistika qo'mitasi. Yalpi ichki mahsulotni ishlab chiqarish. Press-reliz. – 2025-yil.
10. Davlat statistika qo'mitasi. Yalpi ichki mahsulotni ishlab chiqarish. Press-reliz. – 2025-yil.
11. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. O'zbekiston Respublikasining xalqaro investitsiyaviy mavqei (tahliliy ko'rinishi).

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 4 (2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>